

תוכניות חינוך ומניעה מרכז סיוע השרון

מרכז סיוע
לנפגעות ונפגעי
תקיפה מינית - השרון

להקשיב. להאמין. לשנות

תוכן עניינים

- על מרכז הסיוע ופעילות מחלקת החינוך / עמוד 1
- מטרות וסוגי התוכניות החינוכיות / עמוד 2
- מבנה התוכניות החינוכיות / עמוד 3
- סדנאות לתיכונים / עמודים 4-5
- סדנאות לחטיבות הביניים / עמודים 6-7
- איך אנחנו מדברות ומדברים עם הנוער על מיניות? / עמוד 8
- סדנאות ליסודי / עמוד 9
- סדנאות לחינוך הבלתי פורמאלי / עמוד 10
- סדנאות לנוער בסיכון / עמוד 11
- סדנאות והרצאות להורים / עמוד 12
- סדנאות והרצאות לצוותים חינוכיים / עמוד 13

על מרכז סיוע- השרון

מרכז סיוע השרון הוא אחד מבין 9 מרכזי סיוע הפועלים ברחבי הארץ, שמטרתם להעניק סיוע ותמיכה רגשית ומעשית לנפגעות/ים ולמעגלים הסובבים אותם.

המרכז מציע שירותי סיוע שונים: קווי סיוע שמספרם 1202 לנשים ונערות ו-1203 לגברים ונערים, הפועלים 24 שעות ביממה, 365 ימים בשנה; פגישות סיוע; ליווי בהליך המשפטי; ליווי לתחנת המשטרה; ליווי לחדרי בדיקה בבתי החולים, קבוצות תמיכה ועוד .

פעילות מחלקת החינוך

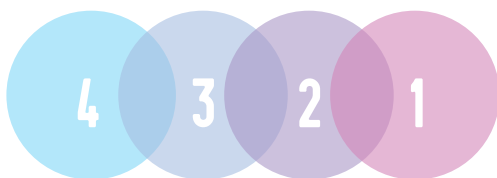
מחלקת החינוך של מרכז הסיוע פועלת להעלאת המודעות לתופעת האלימות המינית וצמצומה. מערך המניעה החינוכי אשר מבוסס על הידע שצברנו בנושא במשך למעלה מ-30 שנות עשייה, מחקר ופיתוח, פועל שנים רבות במסגרות שונות: סדנאות בבתי הספר, בחינוך הבלתי פורמאלי (תנועות נוער, מועדוני נוער, מתנ"סים, פנימיות, בתים חמים לנוער בסיכון ועוד), סדנאות, ימי עיון והרצאות להורים, לאנשי חינוך ולאנשי טיפול, הרצאות על החוק למניעת הטרדה מינית במקומות עבודה והכשרות לאנשי מקצוע.

בשנים האחרונות עבדנו בלמעלה מ-85% מבתי הספר בחינוך הממלכתי העל יסודי באזור השרון (חטיבות ביניים ותיכונים). מטרתנו להגדיל את מפגשנו עם בני נוער ועם דמויות חינוכיות בכדי להמשיך לפעול למען צמצום האלימות המינית בחברה.

מטרות התוכניות החינוכיות שלנו:

- העלאת מודעות לתופעת האלימות המינית.
- הבנת שורשיה החברתיים של תופעת האלימות המינית.
- הקניית כלים להבחנה בין התנהגויות מיניות נורמטיביות להתנהגויות מיניות פוגעות.
- העצמת נערות ונערים – תמיכה בתהליך גיבוש הזהות האישית, המגדרית והחברתית המתרחש בגיל ההתבגרות.
- היכרות עם רשת התמיכה של מרכזי הסיוע לנפגעות ונפגעי תקיפה מינית.

סוגי התוכניות החינוכיות שלנו:

1.

חינוך פורמאלי:
בתי ספר תיכוניים,
חטיבות ביניים
ויסודיים.

2.

חינוך בלתי
פורמאלי: תנועות
נוער, פנימיות,
מועדוני נוער,
בתים חמים,
מתנ"סים.

2

3.

הורים: סדנאות
והרצאות בנושא
מניעת תקיפה
מינית והשיח עם
בני ובנות נוער על
מיניות.

4.

צוותים חינוכיים:
מגוון הכשרות לפי
צרכי המוסד.

מבנה התוכנית בבתי הספר:

1. הכנת הצוות החינוכי - שיתוף הצוות בתכנים אליהם ייחשפו התלמידות/ים, הצגת הדינמיקה של פגיעה מינית והקניית כלים לזיהוי והתמודדות עם נוער במצבי פגיעה.

2. עבודה עם התלמידים והתלמידות - התהליך החינוכי מורכב משלושה מפגשים בני שעה וחצי לכל כיתה בשכבה. שני המפגשים הראשונים מופרדים מגדרית (בנים ובנות בנפרד), כאשר מנחה גבר עובד עם הבנים ומנחה אישה עובדת עם הבנות, והמפגש השלישי משותף לכל הכיתה יחד בהנחיית שני המנחים.

3. עיבוד וסיכום התכנים עם מחנכ/ת הכיתה - כל מחנכ/ת מקבל/ת מערך שיעור מסכם, שמטרתו לסייע בעיבוד התכנים וביצירת "אמנה כיתתית" נושא מניעת אלימות מינית ויצירת מרחב אישי בטוח.

הסדנאות לתיכון – תכנים מרכזיים:

סדנא-1 "בין מיניות בריאה לפגיעה מינית"

- הקשריה החברתיים של הפגיעה המינית – דיון על ההבדלים המגדריים והמיניים בין בנים ובנות, תוך שימת דגש על החינוך השונה למיניות ומשמעויותיו בקשר הזוגי.
- ניתוח ביקורתי של מקורות הידע על מיניות – פורנוגרפיה וחלחול מסרים פורנוגרפיים לתרבות המיינסטרים. מהי גבריות ונשיות אידיאלית.
- 'מגע מדויק' – כלים לזיהוי מרחב אישי ורצונות אישיים. שיח פתוח על השיקולים בהחלטות על התקדמות מינית בקשר ועל קיום יחסי מין, תוך התמודדות עם שאלת ההשפעות החברתיות על החלטה זו.
- ניפוץ מיתוסים לגבי פגיעות מיניות – הכרת העובדות והדינמיקה של פגיעה מינית.

סדנא-2 "מין, אלכוהול, אינטרנט ומה שביניהם"

- הגדרת המושג פגיעה מינית ומשמעויותיו השונות.
- ניתוח המושג 'הסכמה חופשית' – תוך התייחסות לקשר בין סמים ואלכוהול לבין פגיעות מיניות.

- הטרדה מינית וגבולות החשיפה ברשתות החברתיות (פייסבוק, ווטסאפ, אינסטגרם) - דיון על הטרדה ברשת ועל צילום והפצת תמונות וסרטונים.
- פגיעה מינית בתוך קשרים זוגיים.

סדנא-3 "דיאלוג"

- סדנא משותפת לעיבוד התכנים ופיתוח תקשורת בין המינים.
- צפייה בקטע מסרט וניהול דיון סביב התכנים והשאלות שהוא מציף.
- יצירת דיאלוג כנה בין הבנים ובנות אודות מיניות, ציפיות מגדריות סטריאוטיפיות ולחץ חברתי, באמצעות שאלות בין שתי קבוצות המין.

מה תלמידות ותלמידי התיכון לקחו מהסדנאות שלנו?

"למדתי לא לפעול מתוך לחץ, לא לקרוא למישהו "הומו" או "כוסית" ולהעליב אותו/ה. לדעת שתמיד אפשר להתחרט או להפסיק בהחלטה שלך לשכב" [בת]

"למדתי בסדנא שגבר צריך להתחשב באשה גם אם היא זורמת איתו" [בן]

"למדתי מתי נחצה גבול בין הסכמה חופשית לאונס" [בת]

הסדנאות לחט"ב – תכנים מרכזיים:

סדנא-1 " בין המינים "

- הבניה חברתית מגדרית והשפעתה על המיניות של בנות ובנים – דיון על מחירים חברתיים וציפיות מגדריות ומיניות שונות (דוגמת "שרמוטה" מול "גבר-גבר").
- מה בין פורנוגרפיה, קומדיות רומנטיות ומציאות?
- כלים לזיהוי מרחב אישי בטוח – תוך התייחסות לגבולות החשיפה ברשתות החברתיות (פייסבוק, ווטסאפ, אינסטגרם).
- על ההבדל בין מגע בטוח ומגע מבלבל – על היכולת לומר "לא", תוך התייחסות למשחקי החברה השונים הכוללים התנהגויות מיניות.

סדנא-2 " מיתוסים ועובדות "

- דיון במיתוסים הקיימים בחברה לגבי פגיעות מיניות והכרת העובדות.
- הגדרת המושג פגיעה מינית – התמקדות בהסכמה החופשית (שינוי החוק לאור סיפור האונס בקיבוץ שומרת), ומתן כלים לבירור הסכמה.

- מה בין הרצון האישי ללחץ הקבוצתי? התייחסות לפגיעה קבוצתית ולצילום והפצת חומרים ברשתות החברתיות.
- ניתוח מקרים מהשטח ומתן כלים להתמודדות עם סיטואציות מורכבות ומבלבלות.

3-סדנא "מדברים על זה ביחד"

- סיכום התכנים ויצירת שיח על נושא המיניות.
- צפייה בקטע מסרט וניהול דיון סביב התכנים והשאלות שהוא מציף.
- אמת או אמת? התייחסות של הבנות והבנים להיגדים שונים שקשורים למיניות - כמתודה לתרגול השיח על עמדות הקשורות למיניות.

מה תלמידות ותלמידי חטיבות הביניים לקחו מהסדנאות שלנו?

"שרוב התקיפות המיניות קורות כשהפוגעים הם אנשים קרובים שאנחנו מכירים טוב, ושתקיפה מינית זה כל דבר שעושים ללא הסכמה" [בת]

"כיצד פורנו מרמז מסרים לא נכונים לבנים ולא מכבד בנות ומזלזל" [בן]

"הבנתי מהי הסכמה חופשית ושגם בת יכולה ליזום ושההסכמה היא חשובה ביותר" [בן]

איך אנחנו מדברות ומדברים עם הנוער על מיניות?

כששואלים: "איך לדבר עם הנוער על מיניות ועל פגיעה מינית?", עולות תשובות שונות. מנקודת מבטנו, הדבר הבסיסי שמאפשר שיחה משמעותית עם בני ובנות נוער הוא הדיבור ב"גובה העיניים". הכוונה היא לראות בהם אנשים שלמים, עם דעות, מחשבות ועמדות שנוגעות לתחומים רבים, בטח בכל הקשור לנושא המיניות.

אז בהכללה – מה מעניין אותם/ן? נערים רבים עסוקים בלחשוב ולדבר על הגבריות שלהם – מי יותר גבר ומה משפיע על היותי גבר? השאלות הללו, שנראות על פניו פשוטות, הן מורכבות ומשפיעות על התנהגותם של נערים. למשל, כשתהיה בסביבתם נערה מוחלשת ש"עושה את זה" עם כולם (כמו שיש לצערנו כמעט בכל בית ספר), הם יכולים למצוא את עצמם נכנעים ללחץ החברתי שחזק ואכזרי יותר מכל איום איראני, ולהיקלע לסיטואציה שבה הם לוקחים חלק בפגיעה מינית מתוך עיוורון לאחר/ת.

נערות רבות לעומת זאת מתעניינות ב"צידו השני של המטבע". הן עסוקות בשאלת האופן שבו הן יוכלו להיות מיניות – כפי שהן מרגישות ורוצות

ו/או כפי שהחברה מעודדת אותן להיות – בלי לשלם על כך מחירים חברתיים. הן תוהות כיצד לזהות אם הן רוצות או לא וכיצד להגן על עצמן מפני מגע באותן פעמים שבהן הן לא מעוניינות. או במילים אחרות: להבין איך לעזאזל הן אמורות לשמור על המרחב האישי שלהן, כשבכל אירוע חברתי הן חשופות לנגיעות ואמירות מטרידות, שכשבנים "מתחילים" איתן זה נקרא "לתקוף" וכשגיבורי תרבות מבליים את זמנם עם בנות עשרה שמבחינתם בוודאות "רוצות את זה".

הדברים אמנם מורכבים, אך נראה שהפתרון די פשוט. חייבים לדבר על זה, מתוך אמפטיה, אהדה וכבוד לבני ובנות הנוער הנהדרים שלנו, לתת להם את הקרדיט שהם יודעים לזהות יחסי כוח וניצול מחד, והסכמה חופשית מאידך, ותפקידנו הוא להעניק מרחב בטוח ולא שיפוטי, שמעודד ושמאפשר לדבר על זה.

סדנאות לכיתות ה' - ו'

התהליך החינוכי מורכב משתי סדנאות בנות שעה וחצי לכיתה העוברות בנפרד לבנים ולבנות [מנחה גבר לבנים ומנחה אישה לבנות].
בסדנאות משולבות מתודות ופעילויות אינטראקטיביות שמאפשרות שיח פתוח וקליל על מיניות ועל התנהגויות מיניות חוצות גבולות

תכני הסדנאות

- על בנות ועל בנים - הבדלים מגדריים בתפקידי הבנים והבנות בכלל ובהקשר המיני בפרט
- "מרחב אישי" - מתן כלים לזיהוי המרחב האישי של כל אחת ואחד. על חשיבות בירור ההסכמה לפני כל מגע אינטימי.
- מגע בטוח ומגע מבלבל - תוך התייחסות גם למשחקי החברה הכוללים התנהגויות מיניות.
- לחץ חברתי בהיבטים המיניים - כלים לזיהוי והתמודדות.
- טלוויזיה ופייסבוק - תיווך של תכנים מיניים (מה מציאותי ונכון ומה בעייתי?), מהי הטרדה מינית ברשתות החברתיות? כיצד ניתן להימנע מכך?
- ההבדל בין סודות בטוחים לסודות מבלבלים
- על רשת התמיכה - למי אפשר לפנות במידה וקרה לי משהו?

סדנאות בחינוך הבלתי פורמאלי

מרכז הסיוע מעביר ימי עיון וסדנאות למגוון תנועות נוער, למכינות קדם צבאיות וכן מפעיל קבוצות מנהיגות. לתפיסתנו, למפגש עם הנוער בחינוך הבלתי פורמאלי חשיבות רבה משום שזהו מרחב וולונטרי שמאפשר העמקה בתכני המניעה וכן מעודד לקיחת אחריות על מצבי סיכון.

תנועות נוער

עבודתנו עם תנועות הנוער מתמקדת בעיקר בשכבות ההדרכה, מתוך התפיסה שיש לספק למדריכים כלים בעיצוב העבודה החינוכית אל מול חניכיהם. בנוסף, אנו מעבירות קורסי הכשרה מעמיקים לקבוצות מצומצמות בתנועות השונות, המורכבות מאנשים שתפקידם בין היתר להיות אמונים על תחום המניעה של אלימות מינית וקידום השיח על מיניות בריאה.

קבוצות מנהיגות

אנו מוצאות חשיבות רבה בעיצוב וגיבוש בני הנוער לכדי סוכני שינוי – שגרירים של נושא האלימות בכלל והאלימות המינית בפרט. קבוצות המנהיגות מורכבות מבני ובנות נוער מובילי דעה, שמומלצים על ידי צוות בית הספר ופועלות לאורך כל שנת הלימודים בשעות אחה"צ. התוכנית הפדגוגית מורכבת משלושה חלקים:

1. פיתוח מנהיגות ושינוי חברתי.
2. העצמה אישית ומגדרית.
3. לימוד ומתן כלים למניעת אלימות מינית.

סדנאות לנוער בסיכון: פנימיות, בתים חמים, מועדוניות וקידום נוער

מרכז הסיוע מעביר סדנאות מניעה לקהלי יעד שונים, ביניהם נערות ונערים בסיכון.

ניסיוננו מלמד כי העצמתן של נערות בגיל ההתבגרות סביב נושאי המיניות, הגבולות והמרחב האישי מעניקה להן כלים להתמודדות עם מצבי סיכון וכן עשויה להוביל להתערבות חינוכית וטיפולית מיטיבה. בדומה לכך, סדנאות לנערים בנושאי מיניות בריאה אל מול מיניות פוגענית, תפיסות שגויות בנוגע למיניות ולחץ לקיום יחסי מין, מעניקים להם כלים להבחנה בסיטואציות פוגעניות ובכך מסייעת להם להימנע מכניסה למצבים סיכונים, עבורם ועבור האחר/ת. ניתן לקיים מגוון תהליכים סדנאיים לקבוצת נערים או נערות, הנבנים בהתאם לצרכים של אוכלוסיית היעד, ונעים בין 5-8 מפגשים.

מטרות הסדנאות

- מיפוי מערכות היחסים השונות וזיהוי רצף ההתנהגויות המיניות – מהתנהגות מינית בריאה להתנהגות מינית פוגעת.
- הקניית כלים לזיהוי צרכים וגבולות אישיים.
- הקניית כלים בתהליכי קבלת החלטות ביחסים בין המינים, זאת במטרה לעודד יחסים לא אלימים המבוססים על כבוד הדדי.
- העלאת מודעות לנושא האלימות המינית ושבירת קשר השתיקה הקיים סביבה.

סדנאות והרצאות להורים:

"מדברים על זה: מיניות הורים, מתבגרים/ות ומה שביניהם"

ניתן להזמין סדנא בת שני מפגשים המיועדת לקבוצה מצומצמת של 15-20 הורים או הרצאה בת שעה וחצי המיועדת לקהל הורים רחב. ההרצאות מלוות במצגת ובסרטונים.

תכנים מרכזיים :

- פיתוח מודעות – איזה מסרים על התנהגויות מיניות ומגדריות אנחנו מעבירים לילדינו?
- חינוך מיני – כיצד מדברים/ות עם ילדינו על מיניות?
- חשיפה לפורנוגרפיה ואינטרנט בקרב בני נוער – הצגת נתונים ומשמעויות.
- הגדרת פגיעה מינית תוך בחינת מיתוסים מול מציאות.
- התמודדות עם הטרדה מינית ברשת
- מתן כלים ליצירת שיח עם ילדינו בנושא המיניות הבריאה והפגיעה המינית.

סדנאות והרצאות לצוותים חינוכיים

מרכז הסייע מציע סדנאות חווייתיות ואינטראקטיביות, הנבנות בהתאם לצרכים הייחודיים של הצוות. מטרתן לעורר דיון, להעניק במה לביטוי עמדות בתחום המיניות ולעודד שימוש בכלים חינוכיים שיתרמו ביצירת מרחב בטוח.

לחילופין, ניתן לקיים הרצאות שמטרתן לפתוח צוהר לעולם המיניות והפגיעה המינית בקרב הנוער.

תכנים מרכזיים:

- **עולם המיניות של בני/ות הנוער - מסרים, מקורות מידע, התנהגויות רווחות.**
- **זיהוי הגבול בין מיניות בריאה להתנהגות מינית פוגענית בקרב נוער - ניתוח מקרים של פגיעות בין ילדים ובני נוער.**
- **הצגת הגדרות ונתונים סטטיסטיים על תופעת האלימות המינית בחברה והיקפה.**
- **עידן האינטרנט והרשתות החברתיות - דיון בטשטוש המרחב הפרטי והציבורי ובתוך כך במשמעותם של גבולות.**
- **כלים חינוכיים ליצירת מרחב בטוח ולמניעת אלימות מינית בין ילדים ובני נוער**
- **זיהוי הגבול בין מיניות בריאה להתנהגות מינית פוגענית בקרב הנוער - תוך הצגת נתונים על תופעת האלימות המינית בחברה והיקפה.**

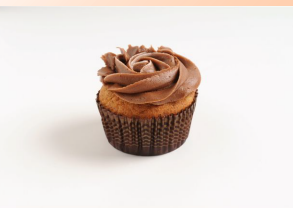
Cupcake Art

קאפקייקס מעוצבים אישית - לכל ארוע מגיעים אלייך (כשר)

קאפקייק ארט מחבקת באהבה

את מרכז סיוע לנפגעות ונפגעי תקיפה מינית - השרון

ומאחלת לכם המשך פעילות מבורכת ומוצלחת!

www.cupcakeart.co.il

050-5440112

תודה!

מרכז סיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית - השרון (ע"ר)

מודה מאוד לסטודיו **Limón Design**

על תרומתך המקצועית שניתנת מכל הלב

בנועם, יצירתיות, גמישות ורגישות.

מרכז סיוע
לנפגעות ונפגעי
תקיפה מינית - השרון

לפרטים ומידע נוסף: www.limondesign.co.il

בית השמש

להזדקן ולהישאר מחוברים לסביבה

גלי האופרה

הוא בית משפחתי-עירוני ייחודי, השוכן ליד שפת הים (חוף ירושלים) במורד רחוב אלנבי. הבית משרת דיירים עצמאיים, תשושים וסיעודיים.

בית השמש

הוא בית חם לאנשים החיים עם דמנציה (תשישות נפש) במגדיל, הוד-השרון.

גלי האופרה ובית השמש מנוהלים על ידי בני משפחת שמש. ניהול משפחתי המאפיין בגישה ישירה, חמה ואמפטיית לדיירים ולבני משפחתם כמו גם לצוות העובדים.

לשירותכם 24 שעות ביממה:

דפנה 052-2423405 יגאל 052-8448770 אייל 052-2450417

אתר אינטרנט: www.beithashemesh.com

נילי קרביץ

סלוציו לעיצוב ארפי

www.nili-k.com | 050-7315352

" יש שלימדוני ללכת, ויש שלימדוני לעוף.

יש ששמעו מילותיי הראשונות, ויש שריפאו שתיקתי "

נילי קרביץ סלוציו לעיצוב ארפי

חוקיר את מרכז סיוע אנפעות ונפכעי תקיפה מינית - השרון
על היותו מרפא שתיקה אנפעים ועל פעילותו המסורה- ישר כוח !

מרכז סיוע
לנפגעות ונפגעי
תקיפה מינית - השרון

מרכז סיוע - השרון מודה לכל המתנדבות
על פעילותן המסורה והמחוייבות העמוקה
במתן סיוע לילות כימים לאורך כל השנה.

קו סיוע 1202

להקשיב. להאמין. לשנות

Keinan
אורית

אורית קינן
054-3006331

עניין סא נקודת מבט

מברכת את מרכז סיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית - השרון על פעילותה החשובה

אימון אישי לבני נוער | הרצאות וסדנאות ייעודיות לבני נוער במסגרות החינוך | יעוץ משפחתי

מפגש אימון ראשון חינם למביא מודעה זו.

אלימות מינית בישראל - תמונת מצב:

אחת מתוך 3 נשים עוברת תקיפה מינית במהלך חייה
אחד מתוך 6 גברים עובר תקיפה מינית במהלך חייו
מעל 60% מהפגיעות מתרחשות בילדים ובני נוער.

יעילות הסדנאות שלנו:

במחקר הערכה לבדיקת יעילותה של תוכנית המניעה
החינוכית של מרכז סיוע השרון, מצאה ד"ר אביגיל מור,
ש"הסדנה הביאה לשינוי משמעותי באמונות ותפיסות
רבות הנמצאות בבסיס האלימות המינית. ניתן לשער
ששינויים תפיסתיים אלה יתרמו לצמצום ממדי אלימות
זו ויקדמו מערכות יחסים שוויוניות ומכבדות יותר בין
המינים".

למידע נוסף ולהזמנת סדנאות ניתן לפנות למחלקת

החינוך בטלפון: 09-7747750 נייד: 052-4232242

או דוא"ל: ed@1202sharon.org.il